

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ЕКОНОМІКИ ЯК ОРІЄНТИР ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОГО МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

*Г. М. Пилипенко, д. е. н., професор,
annapylyp@ukr.net, orcid.org/0000-0003-2091-4320,
Ю. В. Дубей, д. е. н., доцент, НТУ «Дніпровська політехніка»,
yuliya.dubey@gmail.com, orcid.org/0000-0003-3415-3470*

Методологія дослідження. Методологічною основою дослідження послуговували такі методи наукового пошуку, як: абстрагування – при визначенні сутності понять «інвестиційний потенціал», «інвестиційний клімат» та «інвестиційна привабливість»; загального й особливого – при встановленні різниці у змістовному наповненні вказаних категорій; системного підходу – при формуванні підходів до ранжування оцінки інвестиційної привабливості різних країн світу.

Результати. Під час проведення дослідження встановлено, що поняття «інвестиційна привабливість» є складною категорією, що змістовно розгортається на основі понять «інвестиційний потенціал» та «інвестиційний клімат». Перша відображає сукупність ресурсів і умов, якими наділена певна територія і які потенційно можуть бути використані для реалізації інвестиційної діяльності, у той час як друга – сукупність правових, соціальних, політичних, економічних та інших факторів, які формують середовище інвестиційної діяльності. Проаналізовано найбільш поширені методики оцінювання інвестиційної привабливості, якими керуються міжнародні державні та недержавні організації і на основі яких представники міжнародного бізнесу отримують можливість з різних сторін оцінити поточну ситуацію і прийняти рішення щодо напрямків вкладення капіталу. На основі аналізу даних про напрями прямих іноземних інвестицій у світі за період з 2010 по 2025 рр. визначено їх притік переважно до країн, що відзначаються відносною стабільністю. Це визначається привабливістю країн з боку інвесторів.

Новизна. Надано категоріальне оформлення понять «інвестиційний потенціал», «інвестиційний клімат» та «інвестиційна привабливість». Виявлено різноплановість акцентів в методиках міжнародних державних і недержавних організацій, що надають оцінку складових інвестиційної привабливості країн світу. Для більш ґрунтового аналізу інвестиційної привабливості країн запропоновано поряд з такою оцінкою використовувати дані про географію реальних потоків прямих іноземних інвестицій. На основі аналізу таких даних за період з 2010 по 2025 рр. визначено зміну мотивації міжнародного бізнесу, а саме концентрацію уваги більше на ризиках, ніж витратах при порівнянні очікуваної прибутковості інвестиційних проєктів.

Практична значущість. Результати дослідження можуть бути використані представниками міжнародного бізнесу при формуванні уявлення про інвестиційну привабливість певної національної економіки. На відміну від існуючих підходів вони дозволяють більш ґрунтовно оцінити ситуацію і прийняти ефективні рішення.

Ключові слова: міжнародний бізнес, інвестиційний потенціал, інвестиційний клімат, інвестиційна привабливість, прямі іноземні інвестиції, міжнародний рух капіталу, рейтингові агентства.

Постановка проблеми. Прямі іноземні інвестиції завжди розглядалися наукою у якості важливого фактора економічного зростання. Передусім, вони закладають основу для формування обсягу капіталу, необхідного для виробництва, роблять вагомий внесок у розвиток виробничої і соціальної інфраструктури.

Саме за рахунок прямих іноземних інвестицій забезпечується фінансування багатьох сфер національної економіки, а отже, з'являється можливість подолання інвестиційних прогалин останньої. Поряд з цим прямі іноземні інвестиції слугують механізмом передачі технологій, полегшуючи країнам доступ до передових техніки й технології та ефективних управлінських практик.

Цей процес не тільки підвищує продуктивність у виробничих секторах економіки, але й стимулює потік внутрішніх інновацій. Не можна також не звернути увагу на той факт, що прямі іноземні інвестиції відіграють ключову роль в інтеграції країн до глобальних ланцюгів створення вартості. Формуючи виробничі потужності або сервісні центри на території інших держав, транснаціональні корпорації розширюють для місцевих фірм можливості долучитися до міжнародних ринків.

Така інтеграція підвищує експортний потенціал країни, диверсифікує економічну діяльність та зміцнює конкурентоспроможність у межах світового господарства. Ці переваги стають вагомим аргументом на користь того, що уряди країн намагаються залучити на свою територію якомога більше іноземного капіталу, проводячи політику «відкритих дверей» і сприяючи тим самим високим кінцевим показникам соціально-економічного розвитку [1].

Прагнення фокусувати на своїй економіці основні потоки капіталу, однак, не завжди дає свої результати. Дуже часто позиціонування національними урядами своїх переваг не співпадає з уявленнями суб'єктів, які безпосередньо їх оцінюють у процесі прийняття інвестиційних рішень. Відтак, виникає проблема формування універсальних критеріїв інвестиційної привабливості країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В економічній науці проблеми залу-

чення капіталу завжди перебували у центрі уваги вчених-економістів. Досліджуючи міжнародну торгівлю в контексті пошуку закономірностей руху товарів, у поле зору вчених неминуче потрапляли питання руху капіталу. Дослідження у цьому напрямку, починаючи із робіт Д. Рікардо про порівняльні переваги країн у зовнішній торгівлі і закінчуючи теоремою про вирівнювання цін на фактори виробництва Хекшера-Оліна-Самуельсона, в кінці кінців привели до формулювання правила Л. Вальраса. Згідно цього правила баланс торгівлі товарами і послугами повинен дорівнювати балансу руху капіталу з протилежним знаком. Це фундаментальне положення і визначило на багато років уперед політику держав щодо залучення міжнародного капіталу.

Працюючи у даному напрямку дослідники виокремили систему чинників, які здійснюють вплив на спрямованість потоків прямих іноземних інвестицій. Ці чинники описуються категорією «інвестиційна привабливість». У зарубіжних дослідженнях питання інвестиційної привабливості національної економіки не є пріоритетною сферою досліджень, чого не можна сказати про вітчизняну економічну науку. У малочисельних роботах зарубіжних авторів (а це переважно представники країн пострадянського простору) поняття інвестиційної привабливості пов'язується із «спрямованостями на залучення бізнесу до певного місця» [2, с.49].

Це пов'язано із сукупністю географічних, економічних, природних, політичних і соціальних факторів певного регіону, галузі або країни [3]. Відповідно, частіше за все у публікаціях подібної спрямованості мова йде про наявні ресурси певної території, здатність підтримувати їх та залучати нові з метою забезпечення економічного зростання [4].

У своїй переважній більшості вітчизняні науковці визначають інвестиційну привабливість як спроможності певної території залучати інвестиції. Зокрема, в дослідженнях Іщук С. і Кулініч Т. дана категорія визначається як сукупність певних параметрів та характеристик, притаманних певному регіону, які дозволяють йому залучати не-

обхідний обсяг капіталу на взаємовигідних з інвесторами умовах» [5, с.71].

Матвєєва О. і Міняйло А. визначають інвестиційну привабливість територіального утворення як «інтегральну характеристику його можливостей стосовно залучення інвестицій, що знаходяться під впливом сукупності геополітичних, організаційно-управлінських, економічних, екологічних та соціальних чинників» [6, с.79]. Цанько О. вказує, що «інвестиційна привабливість регіону визначається системою параметрів, які є орієнтирами для інвесторів, на основі якої формується загальна картина здатності того чи іншого регіону залучати капітал» [7, с.171].

Отже, мова йде про ключові характеристики або фактори, що визначають можливості певного територіального утворення залучати інвестиції. Узагальнення існуючих у вітчизняній економічній науці підходів дозволило до найбільш впливових факторів інвестиційної привабливості віднести стабільність безпекового середовища, прозорість регуляторної політики, державну підтримку інвесторів, розвиток технологій, рівні розвитку виробництва, соціального захисту, освіченості населення, наявності кваліфікованих кадрів, якості інститутів [8–11].

Такий перелік чинників не завжди може надати об'єктивну інформацію про реальну інвестиційну привабливість країни. Доволі часто уряди держав позиціонують свої переваги з огляду на своє бачення ситуації, що не відповідає оцінкам реальних інвесторів. Тому важливого значення набувають питання формування методологічного підґрунтя для формування об'єктивної оцінки інвестиційної привабливості національної економіки.

Формулювання мети статті. Мета даної статті полягає у створенні методичного підходу до визначення параметрів інвестиційної привабливості країни.

Виклад основного матеріалу дослідження. Як показав огляд літератури, присвяченої проблемам інвестиційної привабливості економіки, науковці більш схильні вести мову про спроможність певної території залучати капітал з огляду на систему чинників. Причому конкретний набір цих

чинників обирається з огляду на різні критерії.

Наприклад, в роботі [2] фактори інвестиційної привабливості розділено на дві категорії: статичні та змінні. Статичні фактори поєднують ті чинники, які неможливо замінити і які характеризують специфічну ідентичність певної території. До таких належать географічне розташування, протяжність, рівень економічного розвитку, наявні природні ресурси, кількість і якість робочої сили тощо.

До змінних факторів відносяться ті, що цілеспрямовано формуються або створюються для досягнення або підтримки привабливості. Це якість життєвого середовища, фізична інфраструктура, демографія, зайнятість, життєздатність бізнес-сектору, наявність освітньої інфраструктури, суспільне відчуття спільноти, достатність соціальних та медичних послуг. Відіграє вагому роль і секторальна структура економіки [12].

Існують також підходи поділу факторів інвестиційної привабливості з огляду на специфіку прийняття інвестиційних рішень. Вважається, що підприємці оцінюють певну територію з точки зору співвідношення витрат і вигід, а отже, чинники інвестиційної привабливості поділяються на позитивні і негативні.

Перші сприяють притоку інвестицій, а другі – перешкоджають. До факторів, що позитивно впливають на приплив інвестицій відносять транспортні витрати, вартість робочої сили, землі та інших природних ресурсів, доступність та близькість цільових ринків, рівень конкуренції, відстань до постачальників, відстань до установ, що надають додаткові послуги, темпи регіонального економічного зростання, особисті уподобання керівних органів компаній, успішно діючі конкуренти в регіоні. Фактори, що знижують інвестиційну привабливість, зазвичай пов'язують із політичною та макроекономічною нестабільністю, високими податковими ставками та високим рівнем корупції [13,14].

Не заперечуючи важливість існуючих класифікацій, вважаємо за необхідне доповнити їх групуванням, здійсненим за критеріальною ознакою об'єктивності і суб'єктивності. Така необхідність пов'язана

з розширенням можливостей більш точної ідентифікації чинників, на основі яких потенційний інвестор приймає рішення про вкладення коштів. Висхідним положенням у цьому напрямку є акцентування уваги на категоріальному змісті хоча й споріднених, але сутнісно різних понять. Ведучи мову про інвестиційну привабливість країни варто звернути увагу на той факт, що ця категорія формується на основі двох складових, а саме: інвестиційного потенціалу й інвестиційного клімату.

Перша відображає сукупність ресурсів і умов, якими наділена певна територія і які потенційно можуть бути використані для реалізації інвестиційної діяльності (ресурси, технології, геоекономічне і геополітичне положення країни, ступінь її інтеграції у світову економіку). Друга – сукупність правових, соціальних, політичних, економічних та інших факторів, які формують середовище інвестиційної діяльності (економічна свобода, стабільність законодавства, прозорість регуляторної політики, рівень оподаткування, наявність корупції тощо).

Таким чином, можемо зробити висновок, що інвестиційний потенціал формує можливості для інвестиційної діяльності, а інвестиційний клімат створює умови для її реалізації. Ці умови можуть бути визнані потенційним інвестором як позитивними, так і негативними у залежності від того, як він оцінить об'єктивні умови з огляду на свої потенційні доходи і ризики ведення бізнесу на певній території.

Отже, інвестиційну привабливість слід розглядати як безпосередній результат суб'єктивного оцінювання сукупності об'єктивних складових, тобто інвестиційного потенціалу й інвестиційного клімату. Саме цей результат і впливає на рішення інвестора [15].

У багатьох дослідженнях інвестиційної привабливості акцент робиться на тому, що інвестор бере до уваги аналітичну інформацію і керується значенням спеціально розроблених показників для оцінювання реальної ситуації, що склалася в тій чи іншій країні (див. наприклад, [16, 17]).

Таку аналітичну інформацію пропонують міжнародні, державні й недержавні організації, фонди. Найбільш відомими із

них є Міжнародний валютний фонд, Heritage Foundation, Economist Intelligence Unit, ICR Survey Group, A N Kearney, CalPERS, European Business Association (EBA), Торгова палата США, а також Wall Street Journal. Усі ці організації використовують доволі різні методики оцінки інвестиційної привабливості країн і зосереджують увагу на різних її аспектах.

Так, Heritage Foundation і Wall Street Journal будують оцінювання на визначенні індексу економічної свободи, податкової, торговельної і монетарної політики, ступеня державного втручання в економіку, потоків капіталу та іноземних інвестицій, політики банків, рівня заробітних плат, контролю за цінами, прав власності, регуляторної політики і тіньової економіки.

Британська агенція Economist Intelligence Unit оцінює інвестиційну привабливість також за десятьма інтегральними показниками, які дещо не співпадають із попереднім рейтингом. Тут оцінка надається політичному та макроекономічному середовищу, ринковим можливостям, політиці вільної конкуренції, політиці щодо іноземних інвестицій, іноземній торгівлі та валютному контролю, податкам, фінансам, ринку праці й інфраструктурі.

За методикою Торгової палати США увага концентрується на дванадцяти критеріях, а саме: характеристики внутрішнього ринку, доступу на ринок, робочій силі, валютному ризику, репатріації капіталу, захисті прав інтелектуальної власності, торговельній політиці, державному регулюванню, величині податків і пільг, політичній стабільності, макроекономічній політиці та інфраструктурі. Як бачимо, тут більше уваги приділено безпековим моментам аніж суто економічним. У інших рейтингах також вбачається різний акцент на тих чи інших складових інвестиційної привабливості країни.

Незважаючи на той факт, що практично усі показники інноваційної привабливості країн базуються на експертних оцінках, вони, тим не менш, не можуть дати об'єктивної інформації про дійсний стан речей. Це відбувається внаслідок того, що такі рейтинги є суб'єктивною характеристикою умов, які у кожному конкретному випадку будуть залежати від того значення,

якого надають цим умовам експерти. Тому, з нашої точки зору, поряд із такими оцінками важливим є аналіз основних напрямків міжнародного руху капіталу. Таку інформацію також надають міжнародні і недержавні організації (Світовий Банк, ЮНКТАД, Євростат тощо), але як відображення реальних процесів. Працюючи з такою інформацією можна робити висновки про причини зміни сфер прикладання капіталу в міжнародному просторі.

Для прикладу, згідно зі Звітом ЮНКТАД 2010 року про світові інвестиції, відтік прямих іноземних інвестицій з розвинених країн тільки за 2008 р. скоротився на 1,5 трлн дол. США (17%) І це відбувалося на тлі зростання прямих іноземних інвестицій у країни, що розвиваються. Потоки прямих іноземних інвестицій в економіку останніх постійно збільшувалися і в посткризовий період досягли нового максимуму – 778 млрд дол. США, що становило 54% усього глобального припливу капіталу [18, с. 21–22].

Такий стрибок інвестування був наслідком зростання нестабільності у світі, викликано го, передусім, світовою фінансово-економічною кризою. Остання найбільшою мірою торкнулася розвинених держав, що послугувало головною причиною переміщення капіталу саме до країн, що швидко розвиваються [19, с.34].

Майже через 10 років світ зазнав нового потрясіння, спричиненого пандемією COVID-19. Внаслідок цього глобальні потоки прямих іноземних інвестицій, які досягли 1,58 трильйона доларів у 2019 році, скоротилися приблизно до 1 трильйона доларів у 2020 році. Якщо розглядати цю тенденцію в регіональному розрізі, то виявляється, що найбільший приплив прямих іноземних інвестицій відчули на собі знову ж таки країни, що розвиваються. Розвинені країни зазнали скорочення на 22 %, тоді як приплив до країн, що розвиваються, залишався стабільним. Значна частина глобального спаду була зумовлена 58 % падінням прямих іноземних інвестицій в Європі [20].

Іншими факторами, що визначили такі тенденції, було скорочення прямих іноземних інвестицій до Китаю (падіння відбулося на 29 %) та Південної Америки (приплив

скоротився на 18 %). У той же час, прямі іноземні інвестиції в країни, що розвиваються, залишалися стабільними на рівні 867 мільярдів доларів, або 57 % світових запасів іноземного капіталу, незважаючи на жорсткі умови фінансування та зростаючу геополітичну невизначеність. Азія, найбільший регіон-одержувач, зазнала лише незначного скорочення на 3%, а Латинська Америка та Карибський басейн зазнали 12% відсоткового спаду. Отже, фіксується відносна стійкість регіонів, що розвиваються і це є відображенням постійної зацікавленості інвесторів спрямовувати капітал саме на територію цих держав [21].

Аналіз тенденцій міжнародного руху капіталу дозволяє пересвідчитися, що в сучасних умовах потенційні інвестори змінюють акценти у прийнятті рішень щодо напрямів вкладення свого капіталу. Якщо раніше головним аргументом для іноземного інвестування було порівняння витрат і вигід з огляду на очікувану прибутковість інвестицій, то сьогодні домінантним фактором вважається ступінь ризику. Як свідчить статистика руху прямих іноземних інвестицій, інвестиційна привабливість локацій для інвестування оцінюється більш на основі зменшення ризику, ніж на номінальному збільшенні винагород.

Висновки. Дослідження інвестиційної привабливості країни та її факторів дозволило встановити, що це поняття є складною категорією, що змістовно розгортається на основі понять «інвестиційний потенціал» та «інвестиційна привабливість». Перша відображає сукупність ресурсів і умов, якими наділена певна територія і які потенційно можуть бути використані для реалізації інвестиційної діяльності, у той час як друга – сукупність правових, соціальних, політичних, економічних та інших факторів, які формують середовище інвестиційної діяльності.

На основі суб'єктивної оцінки цих об'єктивних складових інвестори приймають рішення щодо напрямків інвестування. Міжнародні державні і недержавні організації за допомогою спеціальних інтегральних показників оцінюють на кожний визначений момент часу інвестиційну привабливість країн, використовуючи, однак, різні методи-

ки. Їх застосування дозволяє інвестору з різних сторін оцінити ситуацію, яка склалася в тій чи іншій країні, і на основі такої оцінки прийняти остаточне рішення щодо напрямків вкладення капіталу.

Поряд із такою інформацією варто розглядати тенденції зміни потоків прямих іноземних інвестицій, які відображають не оціночну, а реальну ситуацію, що склалася. Аналіз даних про інвестиції, які надає Світовий Банк, ЮНКТАД, Євростат та інші організації, дозволяє більш точно визначити географію руху капіталу та виокремити ключові чинники існуючої динаміки.

На основі аналізу таких даних за період з 2010 по 2025 рр. визначено різку зміну мотивації міжнародного бізнесу у виборі локацій для інвестування. Зафіксовано, що механізми прийняття рішень щодо прямих іноземних інвестицій в сучасному турбулентному світі стають досконалішими та більш зосередженими на довгостроковій перспективі – високий ризик перебільшує високу винагороду. Тому напрямками інвестування обираються більш безпечні країни.

Доповнення інформації, отриманої на основі аналізу індикаторів, що розраховуються міжнародними організаціями, статистичною інформацією щодо реального руху прямих іноземних інвестицій дозволяє міжнародному бізнесу більш ґрунтовно оцінити ситуацію з огляду на інвестиційну привабливість і на основі цього прийняти більш ефективні управлінські рішення.

Література

1. Пилипенко Г.М., Федорова Н.Є., Казиміренко О.В. Соціально-економічний розвиток суспільства через призму синергетичної парадигми. *Економічний вісник Національного гірничого університету*. 2017. № 2 (58). С. 9-17. https://ev.nmu.org.ua/docs/2017/2/EV20172_009-017.pdf.
2. Snieska V., Zykiene I. City Attractiveness for Investment: Characteristics and Underlying Factors. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 2015. Vol. 213. № 1. Pp. 48-54. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.11.402>
3. Shestacovsaya A. The problem of investment attractiveness of the national economy of the republic of Moldova. *Scientific Papers Series Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development*. 2020. Vol. 20. №2. Pp.425-429.
4. Damborsky M., Rihova G. Investment attractiveness of the Czech Republic regions in a period

of economic crisis. *Central European Conference in Regional Science – CERS*, 2009. Pp. 951-962.

5. Ішук С.О., Кулініч Т.В. Оцінювання інвестиційної привабливості регіону: методичний аспект. *Регіональна економіка*. 2010. № 3. С. 71-78.
6. Матвеева О.Ю., Міняйло А.С. Інвестиційна привабливість регіону в контексті формування засад забезпечення його сталого розвитку. *Аспекти публічного управління*. 2015. № 11-12. С. 77-88.
7. Цанько О.О. Дослідження факторів інвестиційної привабливості регіону у контексті засад забезпечення його конкурентоспроможності. *Науковий вісник Мукачівського державного університету Серія Економіка*. 2017. Випуск 1(7), С. 170-174.
8. Місюргов Д. Детермінанти інвестиційної привабливості України в контексті глобальної економічної турбулентності. *Public Administration and Regional Development*. 2025. №27. С. 180-210. <https://10.34132/pard2025.27.08>
9. Петровська С.А. Оцінки інвестиційної привабливості регіону: порівняльний по-факторний аналіз. *Mechanism of Economic Regulation*. 2012. № 2. С. 90-97.
10. Погорелова Т.В. Аналіз інвестиційної привабливості регіонів України за допомогою статистичних методів. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2014. № 2. С. 251-258.
11. Смесова В., Яськов Є. Інвестиційна привабливість економіки України: сучасний стан та рейтингове оцінювання. *Економіка та суспільство*. 2024. № 64. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-66>.
12. Прушківська Е.В. Секторальна структура національної економіки : теорія, методологія, практика формування: монографія. Запоріжжя: Вид-во «Просвіта», 2013. 375 с.
13. Kinda T. Beyond natural resources: horizontal and vertical FDI diversification in Sub-Saharan Africa. *Applied Economics*. 2013. Vol. 45(25), Pp. 3587-3598. <https://doi.org/10.1080/00036846.2012.678982>
14. Pelegrin A., Bolance C. Regional Foreign Direct Investment in Manufacturing. Do Agglomeration Economies Matter? *Regional Studies*. 2008. №. 4. pp. 505-522. <https://doi.org/10.1080/00343400701543157>
15. Пилипенко Г.М., Чорнобаєв В.В. Інноваційно-інвестиційна діяльність та її регулювання в економіці України: монографія. Д.: Національний гірничий університет, 2010. 151 с.
16. Яськов Є.О., Смесова В.Л. Ринок міжнародних рейтингових агентств та підходи до оцінювання інвестиційної привабливості країни. *Академічний огляд*. 2023. № 1(58). С. 270-283. <https://doi.org/10.32342/2074-5354-2023-1-58-20>.
17. Николайчук О. Інвестиційна привабливість України крізь призму міжнародних рейтингів. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2016. № 3 (15). С. 197-200.
18. World Investment Report 2010. Investing in a Low-Carbon Economy. UNCTAD.. 221 p. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/wir2010_en.pdf

19. Пилипенко Г.М., Герасименко Т.В., Литвиненко Н.І. Глобальні тенденції міжнародного руху капіталу. *Бізнес-Інформ*. 2023. №10. С.31-37. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-10-31-37/>
20. World Investment Report 2020. International producing beyond the pandemic/ UNCTAD. 248 p. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/wir2020_en.pdf.
21. World Investment Report 2025. International investment in the digital economy. UNCTAD. 262 p. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/wir2025_en.pdf.

References

1. Pylypenko, H.M., Fedorova, N.Ye., & Kazymirenko, O.V. (2017). Sotsial'no-ekonomichnyy rozvytok suspil'stva cherez pryzmu synerhetychnoyi paradyhmy. *Ekonomichnyy visnyk Natsionalnoho hirnychoho universytetu*, 2(58), 9-17. Retrieved from https://ev.nmu.org.ua/docs/2017/2/EV20172_009-017.pdf.
2. Snieska, V., & Zykiene, I. (2015). City Attractiveness for Investment: Characteristics and Underlying Factors. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, Vol. 213, (1), 48-54. <https://10.1016/j.sbspro.2015.11.402>
3. Shestacovsaya, A. (2020). The problem of investment attractiveness of the national economy of the republic of Moldova. *Scientific Papers Series Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development*, Vol. 20, (2), 425-429.
4. Damborsky, M., & Rihova, G. (2009). Investment attractiveness of the Czech Republic regions in a period of economic crisis. *Proceedings from MIIM '09: Central European Conference in Regional Science – CERS*. (pp. 951-962).
5. Ishchuk, S.O., & Kulinich, T.V. (2010). Otsynuvannya investytsiynoyi pryvablyvosti rehionu: metodychnyy aspekt. *Rehionalna ekonomika*, (3), 71-78.
6. Matveyeva, O.Yu., & Miniaylo, A.S. (2015). Investytsiyna pryvablyvist' rehionu v konteksti formuvannya zasad zabezpechennya yoho staloho rozvytku. *Aspekty publichnoho upravlinnya*, (11-12), 77-88.
7. Tsanko, O.O. (2017). Doslidzhennya faktoriv investytsiynoyi pryvablyvosti rehionu u konteksti zasad zabezpechennya yoho konkurentospromozhnosti. *Naukovyy visnyk Mukachivskoho derzhavnogo universytetu*, Ser.: *Ekonomika*, Issue 1(7), 170-174.
8. Misiuriov, D. (2025). Determinanty investytsiynoyi pryvablyvosti Ukrainy v konteksti hlobalnoyi ekonomichnoyi turbulentnosti *Public Administration and Regional Development*, (27), 180-210. <https://10.34132/pard2025.27.08>
9. Petrovska, S.A. (2012). Otsinky investytsiynoyi pryvablyvosti rehionu: porivnyal'nyy po-faktorny analiz. *Mechanism of Economic Regulation*, (2), 90-97.
10. Pohoryelova, T.V. (2014). Analiz investytsiynoyi pryvablyvosti rehioniv Ukrainy za dopomohoyu statystychnykh metodiv. *Visnyk sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen*, (2), 251-258.
11. Smyesova, V., & Yaskov Ye. (2024). Investytsiyna pryvablyvist ekonomiky Ukrainy: suchasnyy stan ta reytynhove otsynuvannya. *Ekonomika ta suspilstvo*, (64). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-66>.
12. Prushkivska, E.V. (2013). Sektoralna struktura natsionalnoyi ekonomiky: teoriya, metodolohiya, praktyka formuvannya. *Zaporizhzhya: Vydavnytstvo «Prosvita»*.
13. Kinda, T. (2013). Beyond natural resources: horizontal and vertical FDI diversification in Sub-Saharan Africa. *Applied Economics*, Vol. 45(25), 3587-3598. <https://doi.org/10.1080/00036846.2012.678982>
14. Pelegrin, A., & Bologne, C. (2008). Regional Foreign Direct Investment in Manufacturing. *Do Agglomeration Economies Matter? Regional Studies*, (4), 505-522. <https://doi.org/10.1080/00343400701543157>
15. Pylypenko, H.M., & Chornobayev, V.V. (2010). Innovatsiyno-investytsiyna diyalnist ta yiyi rehuliuвання v ekonomitsi Ukrainy. *Dnipropetrovsk: Natsionalnyy hirnychiy universytet*.
16. Yaskov, Ye.O., & Smyesova, V.L. (2023). Rynok mizhnarodnykh reytynhovoykh ahentstv ta pidkhody do otsynuvannya investytsiynoyi pryvablyvosti krayiny. *Akademichnyy ohlyad*, 1(58), 270-283. <https://doi.org/10.32342/2074-5354-2023-1-58-20>.
17. Nykolaychuk, O. (2016). Investytsiyna pryvablyvist Ukrainy kriz' pryzmu mizhnarodnykh reytynhiv. *Problemy teorii ta metodolohiyi bukhgalterskoho obliku, kontrolyu i analizu*, 3(15), 197-200.
18. World Investment Report 2010. Investing in a Low-Carbon Economy. UNCTAD.. 221 p. Retrieved from https://unctad.org/system/files/official-document/wir2010_en.pdf
19. Pylypenko, H.M., Herasymenko, T.V., & Lytvynenko, N.I. (2023). Hlobalni tendentsiyi mizhnarodnoho rukhu kapitalu. *Biznes-Inform*, (10), 31-37. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-10-31-37/>
20. World Investment Report 2020. International producing beyond the pandemic/ UNCTAD. 248 p. Retrieved from https://unctad.org/system/files/official-document/wir2020_en.pdf.
21. World Investment Report 2025. International investment in the digital economy. UNCTAD. 262 p. Retrieved from https://unctad.org/system/files/official-document/wir2025_en.pdf.

INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF THE ECONOMY AS A GUIDELINE FOR MODERN
INTERNATIONAL BUSINESS ACTIVITIES

*H. M. Pylypenko, D.E., Professor, Yu. V. Dubiei, D.E., Associate Professor,
Dnipro University of Technology*

Methods. The methodological basis of the study was the following methods of scientific research: abstraction – when determining the essence of the concepts of «investment potential», «investment climate» and «investment attractiveness»; general and specific – when establishing the difference in the essence of the specified categories; systemic approach – when forming approaches to assessing the investment attractiveness of countries around the world.

Results. During the study, it was established that the concept of «investment attractiveness» is a complex category that is meaningfully developed on the basis of the concepts of «investment potential» and «investment climate». The first concept reflects the set of resources and conditions that a certain territory is endowed with and which can potentially be used for the implementation of investment activities, while the second one is a set of legal, social, political, economic and other factors that form the environment of investment activities. The most common methods of assessing investment attractiveness, which are guided by international state and non-state organizations and on the basis of which representatives of international business are given the opportunity to assess the current situation from different sides and make decisions on the directions of capital investment. Based on the analysis of data on the directions of foreign direct investment in the world for the period from 2010 to 2025, their inflow was determined mainly to countries that are characterized by relative stability.

Novelty. A categorical formulation of the concepts of «investment potential», «investment climate» and «investment attractiveness» is provided. The diversity of focuses in the methods of international state and non-state organizations that provide an assessment of the components of the investment attractiveness of countries around the world is revealed. For a more thorough analysis of the investment attractiveness of countries, it is proposed to use data on the geography of real flows of foreign direct investment along with such an assessment. Based on the analysis of such data for the period from 2010 to 2025, a change in the motivation of international business was identified, namely, a focus more on risks than costs when comparing the expected profitability of investment projects.

Practical value. The results of the study can be used by representatives of international business in forming an idea of the investment attractiveness of a particular national economy. Unlike existing approaches, they allow for a more thorough assessment of the situation and effective decisions.

Keywords: international business, investment potential, investment climate, investment attractiveness, foreign direct investment, international capital flows, rating agencies.

Стаття надійшла до редакції 26.11.25 р.

Прийнята до публікації 14.12.25 р.

Дата публікації 26.12.25 р.